

Samuel

Převod materiálu
Tomáš Trusina
Pořadí v lekci
12

Kdo se dnes přidává k zástupu: Samuel

Téma: Slyšet a naslouchat

Vyprávíme podle: 1. Samuelova 1,1-28; 2,1-10; 3,1-21; (7,1-17)

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše znalé.

Co už víte o Samuelovi? (var. říká vám něco jeho jméno?) Co důležitého byste sdělili těm, kdo o něm neví nic nebo jen málo?

Děti si mohou vzpomenout, že Hospodin vyslyšel prosbu neplodné Chany – že Samuel uslyšel Hospodinovo povolání - že vedl Izrael proti Pelištejcům - že na páhání / reptání Izraele ustanovil krále – že pomazal Saula i Davida - v tomto příběhu vždycky podtrhněte, co od koho Samuel „slyšel“.

b) Pro střední a starší školní věk; pro znalé.

Už jste slyšeli, že se o někom říká "ten slyší jen to, co chce?" Co to znamená? Jak se to dá zažít - speciálními sluchátky? Koho takový člověk poslouchá nejraději? Zajímá se o cizí trápení?

Motivace naviguje k tématu "slyšet a naslouchat". Během vyprávění pak můžete připomenout, že Hospodin se o Chanino trápení zajímal, kdežto Élí a jeho synové slyšeli jen to, co chtěli. Samuel byl povolán, aby naslouchal bez předsudků, s poslušností a respektem.

c) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše neznalé.

Co děláte, když chcete, aby vás někdo slyšel? (Zažijete víc křiků? Zlobit?) A umíte se ztišit a poslouchat vy sami, když někdo mluví k vám?

Otázka nastoluje problém komunikace, toho, jaké problémy máme v tom, když chceme někoho oslovit, nebo naopak se my máme stát "slyšícími" a "poslouchajícími". Pro děti to může představovat bohaté téma. Rozhovor vám pomůže zjistit, kdo stojí o "vyslyšení", kdo jsou "nenaslouchající", a kdo naopak "slyší a poslouchá".

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- charakterizace pomocí jmen a jejich významu:

Jméno **SAMUEL** znamená: *Vyslyšel B?h*. Jeho jméno biblické podání vysvětluje dvěma "příb?hy o jmén?" - o vyslyšení Chany (1,20) a o naslouchání Hospodinovu povolání (3,10n). ?tená?i tak vyprávění napovídá: jde o vyslyšajícího, milosrdného a překvapiv? nad?jn? jednajícího Boha - jemu je třeba naslouchat a jeho poslouchat. Samuele tak oprávně? m?žeme představit jako toho, který slyší živý hlas Hospodin?v uprostřed nenaslouchajícího lidu.

EL-KANA: *B?h vytvo?il* - a? nepatří "geneticky" do Izraele, p?ece z něj B?h vytvo?il ?lov?ka víry. CHANA: *Milost, P?íze?* (Ž 77,10), *prosba o p?íze?* (Jb 9, 17). PENINA: *Perla* - v hebrejštin? souvisí toto slovo se slovy jako *základ, opevnění, v?dce*; ona se tedy cítí jako perla rodiny a základ její další budoucnosti. ÉLÍ: *Vyvýšený, Ob?tník*. CHOFNI: *Bojovník, P?stní zápasník*. PINCHAS: *Ústa z bronz* (*Bronzová huba*).

Jména v hebrejském příb?hu hodn? napovídají o roli postav v příb?hu. Podle jmen m?žeme ú?astníky příb?hu rozdělít na dvě skupiny: Elkána a Chana závisejí už svým jménem na Božím rozhodnutí a smilování. Jejich existence je křehká a nezajiš?uje ji ani rod, ani náboženská instituce. Penina, Élí, Chofni, Pinchas už naopak podle jména mají zaručené místo, dané plodností nebo náboženskou funkcí (viz i 2,28).

Osud bezd?tné Chany je ve zřetelném napětí s osudem d?tmi obda?ené Peniny. Podobné napětí zjiš?ujeme i mezi Samuelem, povoláním mimo oficiální kn?žskou linii, a tehdeším kn?žským establishmentem, který p?edstavuje Élí a jeho synové.

Význam jmen je důležitý pro nás jako vypravě?e. D?tem m?žete vyložit význam jména Chana (?eské Anna) a Samuel.

- **bezd?tnost** - v konvenčním náboženském pohledu (který zt?les?uje Penina - viz 1,6) znamenala bezd?tnost Boží trest až zavržení. V příb?zích izraelských pramatek (Sára, Rebeka, Ráchel) má ovšem bezd?tnost hluboký teologický význam: Má-li se otev?ít "další kapitola", závisí vše na tom, až otev?e l?no Hospodin. Napovídá se tím, že Izrael není Božím vyvoleným a prvorozeným "od p?írození". *Potentní samci a své mate? ství na odív vystavující sami?ky mohou udávat tón v pohanství. V Izraeli nic nezmohou - tam platí "pouhá milost".* (Nico ter Linden, *Povídá se...*).

Narození syna neplodné matce otevírá novou etapu v příb?hu Boha a jeho lidu - narození Samuele je předzvěstí, že končí doba soudc? a začíná doba královská. Podobn? na motivy tohoto příb?hu naváže evangelista Lukáš.

- **Chanina modlitba** (1,9-11) - je nejprve modlitbou **z ho?kosti duše** (viz Jb 10, 1nn) . V plá?i vylévá (srv. Ž 42,5; 1Sa 7,6) před Hospodina všechnu bídu a ho?kost své zavrženosti. "Vylévání" je příznakem obnovované dův?ry v Hospodina. Její modlitba tedy **není projevem odevzdánosti**, ale spíš nov? rostoucí dův?ry. Toto tušení se vzápětí artikuluje do **slibu**: viz v. 11. Vd?ná víra, ožívající o?ekáváním, také ví a respektuje, že darované patří Hospodinu. Její **slib** zní jako parafráze ustanovení z Nu 6,2.

- **záv?rečná ?ást příb?hu** (1S 1,20-28) je nesená vd?ností a v?rností (srv. Ž 116,12.14nn). Jestliže se Hospodin ukázal jako v?rný, hodný dův?ry, vyslyšající prosby, osv?d?uje víra vd?nost a v?rnost: Hospodin *dal* - *JÁ oddávám* (v.28). Splnění slibu, tj. odevzdání Samuele, nep?edstavuje pro Chanu ztrátu, ale "logické" pokračování příb?hu, který s ní začal Hospodin.

- **Chanina píse?** - (1S 2,1-10) je ozvěnou radosti Sáry (Gn 21,6-7) a předzvěstí radosti Marie (L 1, 46nn). Je to písni?ka lidu víry, který poznává, že uprostřed tohoto sv?ta není s Božími sliby odsouzen k zániku a hynutí. Vyzpívává radost z překvapivých ?in? nad?je, vyznává, že Hospodinovo dílo spásy začíná vždy z opa

ného konce, než napovídají náboženské a společenské konvence (v. 4-8; srv. Ž 113,7-9). Jedinečnost této spásy má za úkol ztlesnit pomazaný, mesiáš (v. 10). Vyznavačská linie této písně je jednou z důležitých os biblického svědectví, připíná se k ní i evangelista Lukáš, když ji ve svém vyprávění vkládá do úst Marii. V české písňové tradici máme tento hymnus dobře zpracován v písni Má duše Boha velebí.

- **slovo bylo vzácné (3,1)** - dosl. *dělo se zřídka*. Přestože slouží Samuel ve svatyni, na místě prosyceném náboženskými rituály, neznámá to samosebou blízkost vřehodného a nasměrovávajícího slova, jak ho zvěstovali proroci. Vyprávě od začátku směřuje pozornost k vztahu Boha a jeho lidu, postavenému nikoli na kultické praxi, ale na "oslovování a naslouchání".

- **trojí Hospodinovo zavolání** - jde především o stvrzení, že se nejedná o klam a šálení, ale skutečné Hospodinovo zavolání. Trojí opakování zároveň charakterizuje Eliho - jeho problémem je duchovní slepota a hluchota. "Špatně slyší" - neumí naslouchat a nerozpoznává Hospodinovo zavolání. Eli není hluchý jen k Božímu zavolání, už předtím se projevila jeho "hluchota" vřehi prorockému varování (1S 2,29).

- **Samuelova postava nese** vedle soudcovských i zřetelně **prorocké rysy**. Jeho naslouchající poslušnost rámuje jednogenerační krizi izraelských kmenů (1S 4, 1-7,2), do níž vyústilo Eliho soudcovství. Když pak v modlitbě křičí za ohrožený lid, Hospodin ho vyslýchá (1S 7,8). Když ovšem Izrael přijde, že chce krále, říká mu Hospodin "vyslechni je" (8,7.9), čímž charakterizuje neposlušnost lidu i dvojznačnost královské funkce.

3. FORMULACE TÉMATU

Jako prřvodní téma navrhuje motiv **slyšet a poslouchat**: Modlitba matky Chany vyjadřuje důvěru, že Hospodin **vyslýchá** prosby zapomenutých a přehlížených, jako je ona. Toto rozpoznání víry pak vděně vtřlí do jména Samuel: **Bůh vyslyšel**. Přibřh této postavy tohoto jména pak dosvědčuje, že Hospodinovu oslovení je potřeba **naslouchat** s opakovanou pozorností (Mluv, tvřj služebník slyší). Samuelova postava zve k důvěře, že Hospodin "slyší", a zároveň zavazuje k pozornému naslouchání, čím nás on chce oslovit.

4. ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATA A LINIE PŘIBŘHU

- **téma** Božího slyšení úzce souvisí i s modlitbou. Vyprávěni by mělo podtrhnout modlitbu jako postoj otevřenosti, nikoli vypořítavosti. Budete-li vyprávět o Chanině slibu zsvřtit syna Hospodinu (1,11), je třeba vystřhat se náznaku, že jde o jakýsi **"zbožný handl"**. Slibuje se odvděit ve chvíli, kdy na svou prosbu nemá žádnou odezvu. Z jejího slibu mluví naděje, nikoli vypořítavost. Dvěra naslouchajícímu Bohu je v celém příběhu propojena s postojem řlovřka, resp. Božího lidu, který se uří vždy znova naslouchající vřrnosti.

Dřtem může být blízké, že Samuel sloužil ve svatyni v řílo odmaliřka a jeřtř **jako nedospělý (mládenec) byl povolán**. Mřžeme zdřraznit tuto perspektivu, zejména ono "tvřj služebník slyší". I dřti jsou povolány k naslouchání.

Nesmíme však zapomenout, že pro starozákonního řtenáře byl nositelem vřrohodného poselství stařec, a povolání mládeneřka znřlo nezvykle, ne-li provokativně. Dneřní mentalita naopak nekriticky vzřývá mládř, soustředř se na dřti a oslabuje ři znevažuje vzpomřinky a moudrost stářř.

- **přibřh rodiny a jednotlivcř** má zároveň "kolektivní rozmřr". V SZ přibřřích jednotlivcř a rodin (např. praoteckých, ale podobně i v našem příběhu) jde o vyznání a cestu Izraele, Božího syna, prvorozeného -

uprostřed světa a jeho dějin. Náš způsob četení SZ nás vede k tomu, abychom tyto příběhy vnímali pouze v individuální rovině. Proto je potřeba jasné si uvědomit a povědět, že jde o příběhy modelové a že do jednajících postav se promítá kolektivní zkušenost víry (a nevěry) Izraele. Právě tato rovina je pak vyzdvížena v Chanině chvalozpěvu.

- v dnešní době se stává čím dál větší problémem **bezdušnost**. Pokud toto téma dříve otevřou, připomeňte, že v příbězích tohoto ražení (viz Abraham a Sára a pod.) má motiv neplodnosti především "zvláštní význam" (viz klíčové pojmy).

- **přímé oslovení Samuele** (3,4-14) si nepředstavujme tak, že Samuel "slyšel hlasy". Oslovení a povolání svátka není záležitostí psychického vykojení a nemusí být ani zprostředkováno mimořádnými okolnostmi. Oslovením Samuele dává Hospodin najevo Élímu, že s ním a jeho rodem se už nepočítá a že si vybírá "mladého outsidera". Můžeme však přitom dříve upozornit na to, že Bůh nás oslovuje právě takovými příběhy, že jsme voláni k naslouchání a k vlastní, samostatné odpovědi. "Tvůj služebník slyší" může být naše odpověď pokaždé, když z příběhu Zástupu svátek zaslechneme něco podstatného i pro sebe.

- **Élí není "chudák táta"**, z něhož si synové nic nedělají, ani bezbranný stařec. Jako stařec a soudce byl vážený. Z prorockého napomenutí vysvětluje, že je spíše "funkcionář", který nejvíce ze všeho spoléhá na samospasitelnost vlastní náboženské instituce, kněžství. Proto nedokázal účinně zjednat nápravu.

5. OSNOVY VYPRÁVNÍ

Motivací uvedení směřují k tématu slyšení. V jeho perspektivě nabízíme i osnovy příběhu a nástin vyprávění. Komentáře, kudy od odpovědí, situace a znalostí dříve k vyprávění příběhu, najdete přímo u jednotlivých motivací.

a) Osnova pro mladší školní věk

počítá s motivací typu C

I. Motivace (c)

II. Hospodin VYSLYŠEL pláť neplodné Chany

III. Chana oslavuje Boha, který povyšuje odstraněné a bere prádu pod nohama sebejistým

IV. Elího synové jsou si jisti zděnou rodovou příslušností a NEPOSLOUCHAJÍ varování

V. Samuel USLYŠEL povolání ke kritice Elího

Osnov? odpovídají body I. - IV. z Vypráv?ní (bod 8).

Budete-li pot?ebovat **p?evypráv?ní pro p?edškolní skupinu**, najdete ho v Tinie de Vries, Tím vše za?íná. str. 87-89 (Soust?e?te se p?edevším na Povolání Samuela). Nebo m?žete užít první poloviny vypráv?ní Lu?ka Rejcherta ze zp?vníku Zpívejte s námi ?. 11 (Zpívejte s námi str. 39). Vynechejte však dogmatizující poslední t?etinu.

b) Osnova pro st?ední a starší v?k

Osnova po?ítá s motivací "a" nebo "b". Samuele potkáváme p?ímo v Šílo. Zp?tn? se p?ipomene (patrn? známý) p?íb?h o ponížení a modlitb? Chany. Za?neme-li Samuelem, vyvarujeme se toho, aby se p?íb?h stal p?íb?hem Chany. V bod? III. p?edpokládáme spolupráci d?tí, které spolu s námi p?íb?h Chany p?ipomenou. V bodech IV.-VI. m?žete využít a rozvinout p?edložené vypráv?ní.

I. Motivace

II. Malý Samuel slouží ve svatyni v Šílo, kde velí Élí a jeho dva synové

III. Kde se tam takový malý vzal? - Hospodin VYSLYŠEL prosbu neplodné matky

IV. Samuel USLYŠEL povolání ke kritice Élího a stal se jeho nástupcem

V. Samuel USLYŠEL v dob? krize povolání ke znovuspojení Božího lidu (shromážd?ní v Misp?)

VI. Samuel vede proti Pelištejc?m jako ten, který slyší Hospodina.

6. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Pracovní list lze použít kdykoliv; n?které ?ásti však sami vybízejí k vypracování p?ed, b?hem ?i až po vypráv?ní.

Co už o n?m vím?

- lze využít v úvodu (viz bod **1 Motiva?ní uvedení**); v motiva?ní ?ásti mohou d?ti samy heslovit? vpisovat anebo v symbolech zobrazovat, na co si ze Samuelova p?íb?hu vzpomenou.

Co nám zpívá na naši cestu víry?

- b?hem vypráv?ní ?i po n?m m?žete s d?tmi vymyslet sloku o Samuelovi do písni?: *A zástup stále p?ichází a zas jde dál...* a napsat ho na pracovní list. (viz bod **6 Liturgický rámeček**, Písn?)

Kde se jeho písni?ka ozývá v bibli?

- lze využít bible i po vyprávění zejména se staršími dětmi. Děti pracují samostatně. Při práci si dávají Samuelovi příběhy do souvislosti s jiným biblickým příběhem, hledají podobnosti i odlišnosti a zamýšlí se nad tématem.

- Přetěsťte s dětmi oddíl z Deuteronomia 6,4-9 "Slyš Izraeli". Které motivy z oddílu se v příběhu opakují? (např. uslyšet o Hospodinovi jedinečnosti, předávání víry dětem - které mají též "slyšet"...). Kteří rodiče z příběhu vštěpovali dětem "Budeš milovat Hospodina"?

- nebo přetěsťte oddíl Ímanem 10,12-15. Oddíl se týká centrálního důrazu, že zvěst o záchraně přijímají bez rozdílu všichni, kdo vyznávají příběh Pána, tj. Ježíšův jako příběh záchrany. Apoštol klade v této souvislosti řadu otázek, opírá se o centrální motivem slyšení, viz verše 14-15. Zkuste s dětmi jednotlivé otázky z tohoto oddílu přivázat k jednotlivým etapám Samuelova příběhu.

Co m? v příběhu oslovilo? Za co bych chtěl prosit?

Větší děti mohou samy něco napsat. Krátkou prosbu mohou děti vytvořit jednotlivě anebo ve skupince (viz 9 modlitba). Společně si pak můžete námti přepsat a promluvit o nich a také se společně pomodlit.

Moje okénko

Prázdné místo slouží buďto k vymalovávání po vyprávění;

Nebo se pokuste s dětmi najít a nalepit vhodný obrázek k tématu. Tento bod je vhodné nechat jako „domácí úkol“ s tím, že je nutné se k němu vrátit při příštím setkání. Budete-li se hledání obrázku novat hned po vyprávění, předpokládá to, abyste měli po ruce několik obrázkových časopisů, ve kterých budou děti moci hledat vhodný obrázek k tématu. To vyžaduje určitou přípravu.

6. B) K PRÁCI S POSTAVÍKAMI

Předkreslené postavičky jsou prototypy postav: radující se, spící, kráječící, strnulá, vládnoucí, v modlitbách. Vyberte - nejlépe po vyprávění i práci s pracovním listem - s dětmi jednu, která podle nich nejlépe charakterizuje Samuele; čím procházel, co prožíval. Obkreslete, vybarvte a dokreslete výraz ve tváři, i všelijak jinak ozdobte, vystřihněte a zavste do řady svdek za poslední postavu, v tomto případě Samsona.

6. C) TIP NA AKCI

akce - jedna (i více) námť na nějakou akci - hru, činnost, pohyb...

6. D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- proberte příběh a jeho postavy a zkuste je rozdělit na osoby "vážené" a osoby "obyčejné" i pohrdané. S kterými Bůh počítá pro své další dílo?

- mají naše prosby větší šanci na vyslyšení, když Pánu Bohu něco dopředu slíbíme?

- kdo si kdy Chaninu písni?ku taky zpíval? (Zpívala ji Sára, když se do?kala Izáka ..., Marie p?i tom úpln? nejslavn?jším za?átku, narození Ježíše, ... zpívali ji ti, kdo si nenechali namluvit, že komunisti znormalizují spole?nost a církve nav?ky; zpívají si ji ti, kdo usilují odstranit ze spole?nosti pohrdání a zastávají se odstrkovaných a posmívaných.)

- znáte n?jakou rodinu, kde se kazatelské povolání d?dí z generace na generaci? Myslíte, že je to dob?e?

- jak by se dala ozna?it Samuelova zpráva pro Élího: povýšený odsudek - kamarádké varování - vážná kritika (vyberte jen jednu možnost)?

- vy?izoval Samuel Élímu Boží vzkaz se zadostiu?in?ním?

- nem?l Samuel Boží vzkaz starému Élímu z ohleduplnosti zaml?et?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: *Hospodin je B?h všev?doucí, neobstojí p?ed ním lidské ?iny. Zlomen je luk bohatýr?, ale ti, kdo klesali, jsou opásáni state?ností. Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví p?estali la?n?t. Neplodná posedmé rodí, syny obda?ená ch?adne. (1S 2,3-5)*

Písn?:

Pr?vodní:

Chci t? Bože slyšet, promluv,

zpíval Samuel už zamlada.

U?il potom takhle slyšet

ten zástup, který p?ichází a zas jde dál....

náp?v Marie má dít?, S 181):

Temnou divnou mlhou (D 692); Nás zavolal jsi, Pane (BTS 47); To já, ó Pane m?j I. (NP 24, S 333); Nezná tu nikdo (NP 29, S 217); Chci Pána slaviti (EZ 167,4- 6); Má duše Boha velebí (BTS 29, NP 84, S 176, D 627); To já, ó Pane m?j II. (NP 62, S 331); Aj, Pán kraluje (EZ 99, 1-4); Až potud nám pomáhal (EZ 550)

?tení: 1S 3,1-9

8.VYPRÁV?NÍ

I. V??ÍM, ŽE MNE SLYŠÍŠ

V době soudce (jako byl Gedeon nebo Samson) žila na izraelských horách rodina. Zámožný muž, který - jak to v Izraeli tehdy bývalo - měl dvě ženy. Nebyly na tom stejné. Jedna měla děti, zatímco druhá byla bezdětná. Jmenovala se Chana (Anna), tedy *Milostí obdarovaná*, ale cítila se přesně opačně. Nedostala jsem děti, a to znamená, že mě nikdo rád nemá, a určitě ne Hospodin. Ta druhá, co děti měla, ji také pěkne ponižovala.

Každý rok chodila celá rodina Bohu děkovat do svatyně v Šilo. Všichni se těšili, jaká to bude slavnost a jak se tam na hostině najedí a napijí. Ale Chaně tam bývalo ještě hůř a trápila se kvůli svému údelu tak, že nic nejedla ani nepila. Když zas jednou přišli na slavnost, řekl jí muž: "Chano, kvůli tomu to je, takhle se trápit a plakat? Jen si nemysli, já jsem s tebou a mám tě rád." Když to takhle Chana uslyšela, řekla si: "Těba nejsem nemilovaná. Těba mě Bůh vyslyší." A šla do svatyně a tam se modlila.

Její modlitba byla ze začátku samý pláč a nářek: "Podívej se Bože, co jsem za, jaké mám trápení, jak se mi posmívají." Ale když takhle chvíli vylévala Hospodinu své srdce, začala za chvíli mluvit jinak: "Hospodine, já vím, žeš na mne nezapomněl. Víš, že mne ztrápenou slyšíš. A jestliže se na mne rozpomeň a dáš mi syna, kdyby se něco tak nádherného stalo, bude sloužit jen a jen tobě."

II. VYSLYŠEL BŮH

Chana se modlila šepem. Od vrat svatyně na ni koukal starý kněz Élí. Dostával čím dál větší zlost. Co to tu ta ženská provádí? Určitě se na hostině opila! A obořil se na ni: "Přestať pít! Koukej, jak tady vyvádíš..." Ale Chana se bránila: "Já jsem se modlila, opravdově, z hloubky srdce! Vylévala jsem Bohu všechno své trápení..." Na to jí starý Élí nic nemohl říct. A tak jen zabručel požehnání: "Jdi v pokoji, a Bůh ať vyslyší tvou prosbu."

Pro Chanu jakoby se změnil svět: Ano, svěřila jsem Hospodinu všechno svoje trápení. Ať to dopadne jak chce, určitě mě vyslyšel. Teď mohu žít v pokoji.

A když pak šli domů, znělo jí pořád to slovo: Jdi v pokoji. A znělo jí i večer, když šli spát, a znělo jí, i když zjistila, že bude maminkou, a znělo jí, když se jí nakonec narodil syn. A protože nezapomněla, jak to všechno bylo, a kdo ji slyšel a vyslyšel, dala svému synu jméno Samuel. Víte, co znamená? "VYSLYŠEL BŮH." To jméno je vlastně krátká písnička: Bůh slyší nářek ztrápených, opuštěných a ponížených. Nezapomíná na nás, dává nám novou naději.

III. NEUMÍ NASLOUCHAT A POSLECHNOUT

A nás teď bude zajímat, zdali bude SLYŠET a POSLOUCHAT také Samuel. Když Chana Samuele odkojila (to mu byly tak tři roky), šli zase do svatyně v Šilo. Starý kněz Élí (co nerozuměl Chanině modlitbě) tam ještě pořád seděl a Chana mu pověděla: Já jsem tady kdysi Hospodinu vylévala svoji bolest a hořkost. A on mě vyslyšel, smíloval se nade mnou, dal mi tohoto chlapce. A tak já ho teď dávám jemu. Nech si ho tady, ať se u tebe učí slyšet a poslouchat Hospodina.

Élí byl starý, mnozí lidé chodili k němu o radu. Říkalo se, Élí, to je starý praktik, ten se vyzná. Jenže vyzná se i v tom, jak slyšet a poslouchat Hospodina? Své dva syny to nenaučil. Měli sloužit Hospodinu ve svatyni, ale byli to známí vyžírkové. Hleděli hlavně na to, aby se měli dobře sami. Mysleli si, že mají jako kněží synové protekci i u Hospodina. Chlapec Samuel se u Élího naučil ležet svícny ve svatyni, urovnávat přehozy, jak správně umývat nádoby na oběti. Ale nikdy od něj neslyšel, jak NASLOUCHAT Bohu. Jak slyšet přibýhající písničky o Hospodinu, které dodají opravdovou naději, nebo sílu a odvahu zastat se pravdy.

Ale pak se jednou v noci stala zvláštní věc. Élí usínal v posteli ve svém pokojíku, kdežto Samuel uvnitř svatyně. Měl službu u truhly smlouvy. A najednou uslyšel, že ho někdo volá. Hned vyskočil a povídá "Tady

jsem, už jdu - a utíkal za Élí. Ale Élí jen zabručel: 'Co mne budíš? Já t? nevolal...' - a otočil se na druhý bok. Za chvíli Samuel zase slyší, někdo mne volá jménem, 'Samueli!' A zas utíká za Élí, a Élí zas jen: 'Co mne budíš? Já t? nevolal...' Jenže, když k Élímu Samuel přiběhl potěti, došlo mu, že si Samuele volá Hospodin! Já ho sice naučil ležet svícny, urovnávat přehozy a umývat obětní nádoby, ale nenaučil jsem ho takovému volání naslouchat - a poslechnout!

IV. CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT

Élí poradil Samuelovi: "Až přišť uslyšíš, že t? takhle volá jménem, osobně, neutíkej pryč. Zůstať stát, a s úctou, ale taky s velkou důvěrou řekni 'MLUV HOSPODINE, protože já přetebou nechci utíkat, ALE CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT.'" A takhle potom Samuel na další zavolání odpověď: „MLUV HOSPODINE, protože já přetebou nechci utíkat, ALE CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT.“

Bylo to hrozně zvláštní, že místo ke zkušenému praktikovi Élímu promlouvá Hospodin k malému Samuelovi. A navíc od něj uslyšel Samuel nepřijemné věci: „Vyřídíš Élímu, že jeho dva synové mne nechť jí SLYŠET a poslouchat, i když slouží v mé svatyni, a tak si místo nich zavolám ke službě někoho jiného. Místo jistých a pyšných si zavolám tebe, Samueli. Tvoje matka zjistila a vyznala, že já slyším ztrápené a ponížené. A ty budeš naslouchat mně a budeš znova učít slyšet celý můj lid.“

V. PŘESTALI JSME POSLOUCHAT

Samuel vyrůstal v době, kdy na tom byl Boží lid hodně špatně. Élího synové ztratili v boji proti Pelišťanům truhlu smlouvy. Izraelci si pak uprostřed nepřátel připadali stejně opuštění a bez naděje, jako kdysi Chana, když neměla dítě. A připadalo jim, že od Hospodina se už žádného zastání a pomoci nedočkají.

Samuel ale ani v takové době nezapomněl na úkol od Hospodina: „Budeš znova učít slyšet celý můj lid.“ Chodil od vesnice k vesnici a od města ke městu. Vyprávěl příběhy o Hospodinu, a učil roztroušený Boží lid naslouchat. Pak, po dlouhých dvaceti letech, svolal celý Izrael do města Mispy. Vyznávali tam: „Zapomněli jsme na tebe, Hospodine. Přestali jsme poslouchat, co nám chceš povědět. Přestali jsme věřit, že jsi naším Bohem. Odpuť nám to. Nauč nás znova naslouchat ti a důvěřovat.“ Jako kdysi tekla bolest z Chany, teklo z nich teď tohle vyznání vin.

VI. ...ALE TY VYSLÝCHÁŠ

A mohli také poznat, že je Hospodin skutečně slyší. Když totiž pelištejští okupanti uslyšeli, že se rozehnaný Izrael znovu shromažďuje, vytáhli do boje, že ho ztrestají. Izraelci dostali hrozný strach. Ale neutekli. Obrátili se na Samuela: „Volej k Hospodinu, ať nás vysvobodí. Věříme, že t? vyslyší.“ Samuel prosil s touhle důvěrou Hospodina. A Hospodin jeho prosbu vyslyšel. A rozprášil Pelištejce a vysvobodil svůj lid. A tahle svoboda jim vydržela po celou dobu, co je Samuel učil naslouchat Hospodinu.

9. MODLITBA

Slyšíš pláť opuštěných, Bože Samuelův, a nasloucháš utrpení ponížených. Otvíráš uši i srdce a učíš naslouchat. Tak obnovuješ věrnost a naději. Děkujeme, že patříme do zástupu těch, kdo ti vždy znova směřují naslouchat. Amen

Katechetické cykly

[Zástup stále pŕichází...](#)

Biblický odkaz (kat)

[1 Samuelova 1,1–28](#)

[1 Samuelova 2,1–10](#)

[1 Samuelova 3,1–21](#)

[1 Samuelova 7,1–17](#)